

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและสำรวจพัฒนาระบบการผลิต และการตลาดมะลากอในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีและกาญจนบุรี เพื่อให้ทราบสถานการณ์มะลากอในปัจจุบันและเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิตและการตลาดมะลากอในประเทศไทย ทำการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิหลังของเกษตรกร ข้อมูลการผลิตด้านการปฏิบัติดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว การรวบรวมผลผลิต คุณภาพผล การคัดเกรดผลผลิต ต้นทุนการผลิต รายได้ และการจำหน่ายมะลากอของเกษตรกร รวมทั้งปัญหาที่เกษตรกรประสบโดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง พฤษภาคม 2551 โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกมะลากอในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี และกาญจนบุรี จำนวน 36 และ 90 ราย ตามลำดับ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้ง 2 จังหวัดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-49 ปี มีความรู้ระดับประถมศึกษา และ ร้อยละ 81 และ 84.4 ของเกษตรกร จ.สุพรรณบุรี และ กาญจนบุรี มีประสบการณ์การปลูกมะลากอน้อยกว่า 5 ปี ตามลำดับ โดยพันธุ์ที่นิยมปลูกเพื่อจำหน่ายผลสุกมากที่สุด คือ พันธุ์ปลักไม้ลาย สำหรับพันธุ์มะลากอที่นิยมปลูกจำหน่ายเพื่อการบริโภคดิบนั้นพบว่าเกษตรกร จ.สุพรรณบุรี ส่วนใหญ่ปลูกพันธุ์แขกนวลดั้งเดิมที่เกษตรกร จ.กาญจนบุรี นิยมปลูกพันธุ์แขกเดียว ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสัดส่วนของการจำหน่ายผลผลิตพบว่า เกษตรกร จ.สุพรรณบุรี จำหน่ายมะลากอผลสุก 58 % ผลดิบ 25 % และผสมหั้งสองอย่าง 17 % ต่างจาก จ.กาญจนบุรี ที่จำหน่ายมะลากอเพื่อการบริโภคดิบเป็นหลักคิดเป็นสัดส่วนมากถึง 46.7 % การปลูกมะลากอในพื้นที่ตondonล่างของ จ.สุพรรณบุรี จะปลูกและให้น้ำในลักษณะยกร่องสวน โดยใช้น้ำจากการบดบังประท่าน ต้นทุนส่วนใหญ่ในระยะก่อนเก็บเกี่ยวจึงเป็นต้นทุนในการเตรียมพื้นที่ ส่วนต้นทุนช่วงระหว่างเก็บเกี่ยวจะถูกใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าแรงงาน ปุ๋ยและเชื้อเพลิง ตามลำดับ ขณะที่การปลูกบนพื้นที่ลุ่มตondonของจังหวัดจะเป็นการปลูกแบบไม่ยกร่องสวน มีการให้น้ำโดยระบบมินิสปริงเกอร์ และมีต้นทุนด้านแรงงานเป็นต้นทุนหลัก

พื้นที่ปลูกมะลากอใน จ.กาญจนบุรี ส่วนใหญ่อยู่ใน อ.ไทรโยค อ.เมือง อ.ศรีสวัสดิ์ และ อ.หนองปรือ ตามลำดับ เกษตรกรนิยมปลูกมะลากอด้วยระบบพืชผสม มีระยะปลูกมากกว่า 2×2 เมตร ใช้แรงงานภายนอกครอบครัว ระหว่าง 1-2 คน มีการให้น้ำด้วยระบบมินิสปริงเกอร์ โดยอาศัยน้ำจากลำน้ำธรรมชาติ ในด้านการจัดการศัตรูพืชนั้นเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกมะลากอจำหน่ายเพื่อการบริโภคดิบจึงเก็บเกี่ยวขณะผลมีสีเขียวปัญหาแมลงและเชื้อโรคเข้าทำลายผลจึงพับน้อย แต่มักพบปัญหาแมลงกัดกินต้นกล้าและเข้าทำลายดอกและผลอ่อน ต้นทุนด้านแรงงานจัดเป็นต้นทุนหลักในการผลิตมะลากอของเกษตรกร จ.กาญจนบุรี โดยมีค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยเดือนละประมาณ 1,165 – 1,465 บาท/ไร่ ส่วนต้นทุนด้านปุ๋ย สารเคมี และเชื้อเพลิงค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับเกษตรกร จ.สุพรรณบุรี

ปัญหาหลักที่เกษตรกรทั้ง 2 จังหวัด พบได้แก่ 1) โรคไวรัสใบบด่างวงแหวน โดยเกษตรกรมากกว่าร้อยละ 90 ไม่มีการป้องกันกำจัดโรคไวรัสนินเดี้ยนและแมลงพาหะ 2) โรคผลเน่าหลังเก็บเกี่ยว จัดเป็นปัญหาหลักของเกษตรกรที่จำหน่ายผลเพื่อการบริโภคสุก 3) การเข้าทำลายของแมลง 4) ปัญหาเนื่องจากการใช้สารกำจัดวัชพืชใบกว้างในแปลงปลูกพืชไร่ของเกษตรกรข้างเคียง และ 5) ปัญหารื่องคุณภาพผลมะลacob ที่ไม่ได้รูปทรงและความหวานตามมาตรฐานที่ตลาดต้องการในบางช่วงเนื่องจาก การขาดน้ำในช่วงแล้ง การเปลี่ยนเพศดอกในช่วงเปลี่ยนฤดูกาล และการขาดผลผลิตมะลacob เป็นต้น

ผลงานวิจัยเชิงสำรวจนี้สามารถใช้เป็นแนวทางศึกษาการปรับใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสม สำหรับการผลิตและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวมะลacob ให้มีคุณภาพดีและเหมาะสมต่อการจำหน่ายทั้ง ในประเทศและเพื่อการส่งออกต่อไป

คำสำคัญ: มะลacob พันธุ์ การผลิต การตลาด สำรวจ

Abstract

The objectives of this study were to investigate the cultivars, production and marketing of papaya in Suphanburi and Kanchanaburi provinces and to understand the current situation of Thai papaya which can further be used as the approaches for research and development of papaya production technology and marketing of Thailand. The study was done by interviewing 36 and 90 farmers of Suphanburi and Kanchanaburi, respectively, during May to November of 2008. The questionnaires included the following questions: farmer's personal data, the agricultural practice, harvesting, postharvest handling, grading, fruit quality, cost and benefit and marketing system. The problems of papaya production and marketing have also been interviewed. The result showed that most farmers were male under the age of 31 to 49 years old. Their highest education was primary school. 81 and 84.4 % of Suphanburi and Kanchanaburi farmers, respectively, had 5 years or less experience of papaya production. 'Plug Mai Lai' was the most popular cultivar for ripe fruit production and marketing whereas 'Khag Dum' and 'Khag Nuan' were the most popular cultivars for green fruit production and marketing in Kanchanaburi and Suphanburi, respectively. The majority of Suphanburi farmers aimed to produce ripe fruit papaya (58 %) while those of Kanchanaburi produced green fruit papaya (46.7 %). Papaya production in the irrigation region of the low lands of Suphanburi was deep bed farming systems. The main cost during the preharvest period was the land preparation whereas the costs of labor, fertilization and fuel were the main costs during harvesting period, respectively. Papaya production on the high land of Suphanburi was grown under contour farming system and irrigated by mini sprinkler. The major cost of this system was labor cost in both pre- and post-harvesting.

The major areas of papaya production in Kanchanaburi were in the city of Sai Yoke, Muang, Srisawad and Nong Prue, respectively. Most Kanchanaburi farmers grew papaya with other plants using above 2x2 meters planting distance with 1-2 family members. The irrigation system was mini sprinkler using natural stream. Since green papaya was the major papaya production of this province, the insect and disease incidents on the green fruit were less seen, however, insect damage of the seedling and fruitlets were oftenly found. The labor cost, 1,165 – 1,465 Baht/Rai, was the main cost of papaya production in Kanchanaburi

followed by the cost of fertilization, pesticide, and fuel which were less when compared to those in Suphanburi.

The major problems that the farmers of these two provinces experienced were 1) papaya ring spot virus (PRSV), more than 90 % of the farmers did not have any protection, 2) postharvest fruit rot was the main problem of ripe papaya fruit production, 3) insect damage, 4) broad-leaf pesticide from the neighbor farms was also the big problem of papaya production and 5) fruit quality in term of fruit shape and eating quality was lower than the company standard.

Therefore, this survey research can be used as the basic approaches of technology adaptation for good papaya production and postharvest handling for both the local and foreign markets in future.

Keywords: papaya, production, marketing, survey